

Miten sovimme luottamusmiehen ajankäytöstä paikallisyksikössä?

Luottamusmiehen ajankäyttö

Luottamusmiehen ajankäytöstä säännöllisenä työaikana sovitaan tarvittaessa tämän KVTES:n luottamusmiesluvun mukaisella paikallisella sopimuksella.

Säännöllisen työajan käyttö luottamusmiestehtäviin

Jos luottamusmiestehtävän hoitamiseen tarvittava aika todetaan kahta tuntia pienemmäksi viikossa, luottamusmiestehtävät hoidetaan varsinaisten työtehtävien yhteydessä.

Jos luottamusmiestehtävän hoitamiseen tarvittava aika viikossa todetaan kahta tuntia pienemmäksi, mutta luottamusmies työskentelee sellaisessa tehtävässä, josta hän ei voi riittävästi irrottautua luottamusmiestehtäviä hoitamaan, sovitaan 1–2 tunnin pituisesta vastaanottoajasta tai muusta järjestelystä, joka antaa luottamusmiehelle mahdollisuuden hoitaa luottamusmiestehtävät työaikana.

Tämä koskee erityisesti maatalouslomittajana työskentelevää luottamusmiestä, sillä hän ei voi oman työn ohessa hoitaa luottamusmiestehtäviä. Lypsyjakkaralla on aika vaikeaa olla puhelimesta ja samanaikaisesti lukea sopimuskirjaa.

Jos luottamusmiestehtävän hoitamiseen tarvittava aika todetaan vähintään

kahdeksi tunniksi eikä luottamusmies voi tehdä luottamusmiestehtäviä

varsinaisten työtehtävien yhteydessä, luottamusmiehelle varataan vähintään kahden tunnin tilapäinen tai säännöllisesti toistuva kiinteä vapautus työtehtävien hoitamisesta.

Kiireellisten luottamusmiestehtävien lyhytaikaista hoitamista varten

asianomainen esimies voi myöntää luottamusmiehelle vapaata muutoinkin

työtehtävien kannalta sopivana ajankohtana.

Näihin voidaan lukea erilaiset neuvottelut työnantajan kanssa, työntekijöiden kuulemistilaisuudet jne.

Luottamusmiehelle annettavan vapautuksen on käytävä ilmi työvuoroluettelosta.

Suositus pääluottamusmiehelle annettavasta vapautuksesta

Sovittaessa paikallisesti pääluottamusmiesten ajankäytöstä ja luottamusmiestyön

korvaamisesta noudatetaan KVTES:n VII luvun 8 §:n määräysten lisäksi

seuraavia periaatteita:

Pääluottamusmiehelle (tai ellei sellaista ole, vastaavassa asemassa olevalle

luottamusmiehelle) annetaan työtehtävistään kiinteää vapautusta luottamusmiesmääräyksissä tarkoitettujen tavanomaisten luottamusmiestehtävien hoitamiseksi keskimäärin työpäivä viikossa 130–145:tä hänen edustamaansa työntekijää kohden, jolleivät paikalliset olosuhteet anna aihetta muuhun yhteiseen arviointiin.

Kiinteää vapautusaikaa arvioitaessa otetaan huomioon edustettavien lukumäärän lisäksi pääluottamusmiehen vastuualueella sovellettavien virka- ja työehtosopimusten lukumäärä, kunnan tai muun yksikön koko ja niissä harjoitettavan toiminnan luonne ja laajuus, edustettavien ammattiryhmien lukumäärä, käytössä olevat palkkaus- ja työaikajärjestelmät ja palvelussuhdelajit, työpisteiden lukumäärä ja sijainti sekä luottamusmiehen työolosuhteet.

Paikallisyksikön koko, laajuus, toimipisteiden lukumäärä ja sijainti on otettava huomioon. Kuin tietysti edustettavien maatalouslomittajien lukumäärä!

Mikäli pääluottamusmiehen edustamien työntekijöiden lukumäärässä tai muissa ajankäyttöön vaikuttavissa tekijöissä tapahtuu olennaisia muutoksia, arvioidaan ajankäyttö jommankumman osapuolen vaatimuksesta uudelleen ottaen huomioon muuttunut tilanne.

Uudelleen arviointi voi tulla kysymykseen paikallisyksikön koon muuttuessa.

Päaluottamusmiehen tilapäinen ajankäyttö

Edellä kohdassa tarkoitetun tavanomaisen ajankäytön lisäksi pääluottamusmiehelle myönnetään tarvittaessa tilapäistä vapautusta sellaisesta erityisestä syystä, joka vaatii merkittävästi pääluottamusmiehen ajankäyttöä ja jota ei ole otettu huomioon kiinteässä vapautuksessa. Tällaisia syitä voivat olla mm. uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto vaihe tai palvelutuotannon merkittävä uudelleenjärjestäminen.

Muiden luottamusmiesten ajankäyttö

Mikäli vapautus työtehtävistä sovitaan jaettavaksi osaksi pääluottamusmiehelle ja osaksi muille luottamusmiehille, pitäisi yhteenlasketun kokonaisvapautuksen vastata edellä mainittua ajankäyttötasoa.

Vapautuksen jakaminen voi olla tarkoituksenmukaista monissa maatalouslomituksen paikallisyksiköissä. Yksiköt ovat maatalouslomittaja määriltään varsin suuria kunnan muihin työntekijöihin nähden. Monesti maatalouslomittajia on enemmän tai lähes yhtä paljon kuin kunnan muuta henkilöstöä!

Kokonaisajankäyttö

Paikallisesti voidaan sopia kokonaisajankäytöstä, jos pääluottamusmies tai luottamusmies hoitaa yhteistoiminta-asioita, työsuojeluasioita tai muita tavanomaisiin luottamusmiestehtäviin kuulumattomia asioita.

Osa kokonaisajankäytön edellyttämästä vapautuksesta voidaan paikallisesti

sopia annettavaksi viranhaltija-/työntekijäyhdistyksen muiden edustajien käytettäväksi.

Luottamusmiehen palkkaus

Kunta korvaa sen ansion, jonka luottamusmies menettää toimiessaan työajalla joko paikallisissa neuvotteluissa tai muutoin työnantajan kanssa sovituiissa tehtävissä tai osallistumisesta työsuojelutarkastajan työpaikalla toimittamaan tarkastukseen.

Palkka luottamusmiestehtävien suorittamiseen käytetyltä ajalta lasketaan

sen suuruiseksi, kuin minkä luottamusmies, jos hän olisi suorittanut

varsinaista työtään, samana aikana olisi todennäköisesti ansainnut

säännöllisenä työaikanaan, tai milloin tätä ansiota ei voida arvioida,

muiden vastaavana aikana samaa tai lähinnä samaa työtä suorittaneiden

työntekijäin keskimääräisen tuntiansion suuruiseksi.

Mikäli luottamusmies työvuoronsa aikana hoitaa luottamusmiestehtäviä työtehtäviensä

ohella, maksetaan hänelle palkka työajan perusteella tulevine

korvauksineen koko työvuoron ajalta.

Jos luottamusmies tekee esimiestensä antamia luottamusmiestoimeen

kuuluvia tehtäviä esimiehen määräyksestä taikka jos luottamusmies

osallistuu virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa ja soveltamista

koskevaan viralliseen paikallisneuvotteluun vapaa-aikanaan,

luetaan tämä aika hänelle työajaksi.

Luottamusmieskorvaus

Pääluottamusmiehelle (tai ellei sellaista ole nimetty, vastaavassa asemassa olevalle luottamusmiehelle) maksetaan luottamusmiessopimuksen mukaisen palkan lisäksi luottamusmiestyöstä varsinaiseen palkkaan kuuluva korvaus seuraavasti:

Edustettavien lukumäärä Korvaus €/kk

5–	79	53
80–	159	67
160–	249	80
250–	339	105
340–		138

Luottamusmieskorvaus voidaan paikallisen sopimuksen nojalla maksaa

pääluottamusmiehen sijasta muulle luottamusmiehelle. Samalla kun sovitaan maatalouslomittajana toimivan luottamusmiehen ajankäytöstä, tulisi myös sopia luottamusmieskorvauksen maksamisesta.

Luottamusmiehen koulutus

Luottamusmiehelle ja varaluottamusmiehelle varataan mahdollisuuksien mukaan tilaisuus osallistua sellaiseen koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään hänen pätevyyttään luottamusmiestehtävien hoitamisessa.

Ammattiyhdistyskoulutukseen osallistumisen ajalta maksettavasta palkkauksesta ja ruokailukustannusten korvauksesta on sovittu erikseen (koulutussopimus).

Maatalouslomittajat ry:n järjestämä luottamusmieskoulutus ei ole koulutussopimuksen mukaista koulutusta. Moni työnantaja hyväksyy kuitenkin sen harkinnanvaraisena koulutuksena, erityisesti sillä perusteella että ko. kohdennettu koulutus lisää maatalouslomittajana toimivan luottamusmiehen pätevyyttä.

Lomanmääräytymisvuoden kuluessa yhteensä enintään kolmekymmentä kalenteripäivää kestävä sovittu ammattiyhdistyskoulutus ei vähennä sen vuoden vuosilomaa.

Luottamusmiehen toimitilat

Luottamusmiehellä on oikeus käyttää kunnassa/työpaikalla yleisesti käytössä olevia tavanomaisia toimistovälineitä ja –kalusteita. Luottamusmiehelle on osoitettava lukittava säilytystila ja keskusteluja varten kullakin kerralla tähän tarkoitukseen sopiva paikka.

Pääluottamusmiehellä on lisäksi oikeus käyttää kunnassa/työpaikalla yleisesti käytössä olevia atk-laitteita ja niihin liittyviä ohjelmia sekä internet-yhteyttä (sähköpostia).

Arvioitaessa työnantajan velvollisuutta järjestää edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettut käyttöoikeudet voidaan ottaa huomioon kunnan koko, luottamusmiehen/pääluottamusmiehen tehtävien laajuus ja tehtävien edellyttämä tarve sekä ajankäytön määrä. Käytännön järjestelyt harkitaan paikallisesti.

Paikalliset sopimukset

Luottamusmiessopimuksen mukaiset luottamusmiesten

lukumäärää ja ajankäyttöä koskevat sopimukset tehdään
kunnan ja kunnallisten pääsopijajärjestöjen tai niiden rekisteröityjen
alayhdistysten välillä.

Jos luottamusmiesten lukumäärästä tai ajankäytöstä ei saavuteta yksimielisyyttä,
voidaan asia saattaa Kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja
ko. pääsopijajärjestön ratkaistavaksi.

Raimo Kivineva
toiminnanjohtaja
Maatalouslomittajat ry